

L'Amistat

NARCÍS SUREDA DAUNIS > TEXT

JORDI S. CARRERA > FOTOGRAFIA

Fa uns anys, amb motiu d'una actuació professional meva com a tècnic municipal, vaig haver d'intervenir en unes obres que s'efectuaven en l'antic edifici de la placeta de l'Institut Vell on ara hi ha una magnífica botiga d'antiguitats que du per nom La Canonja Vella i que regenta Anna Ensesa Montsalvatge, la seva propietària.

Les obres requerien una visita a la resta de l'edifici. En pujar l'escala de pedra que condueix al primer pis se'm varen començar a remoure els records. Però, en arribar a dalt, un cop traspassada una gran porta doble, la sensació va ser definitiva. Encara hi havia el primer escenari al qual vaig pujar quan era infant, amb el seu pati de butaques i les llotges superiors.

Era el Centre Cultural, on jo acudia amb el meu pare i també en funcions escolars; l'escenari on ell havia gaudit provocant les rialles dels conciudadans mentre feia els *Pastorets* i on es trobava amb els amics –perquè també em va venir a la memòria el primer billar que vaig veure en la meua vida.

La cosa havia començat els anys 20. Es formà una societat anomenada L'Amistat, imagino que lligada al pensament catòlic. El local era per a esbarjo i trobades, i el seu teatre, força notable per aquella època a Girona, servia per representar-hi funcions d'afeccionats i sobretot els *Pastorets*.

Més tard, en constituir-se les Congregacions Marianes, els congregants es convertiren en els usuaris del local i la societat canvià el nom pel de Centre Cultural, amb les mateixes finalitats. Per a l'adquisició s'aconseguí un crèdit d'un organisme estatal que després de la guerra formava part de l'Instituto Nacional de Previsión, al qual s'anaven pagant les quotes. Els diners es treien de les funcions i del lloguer del local a escoles i entitats i sobretot a Ràdio Girona EAJ-38, que hi realitzà durant molt temps els seus famosos concursos «Buscando la fama» i «El cantante desconocido», una de les més importants distraccions dels gironins en la postguerra.

Però el record estrella eren els *Pastorets*. Poca gent sap que el conegut compositor d'havaneres Ortega Monasterio s'inicià de molt jove en la música de la mà de mossèn Geli, futur organista de la Catedral, mentre feia d'arcàngel sant Miquel (les noies no hi podien participar).

Amb el temps el Centre Cultural es dissolgué i es cedí la propietat de l'edifici durant 15 anys als jesuïtes, que en feren molt poc ús. Passat aquest període, vers el 1967, s'intentà vendre'l a diverses entitats gironines, però a la fi qui el va comprar fou una particular, l'esmentada Anna Ensesa, que l'ha conservat fins ara i que n'ha rehabilitat els magnífics baixos sota el llapis expert de l'arquitecte Joan M. de Ribot. La visió de l'escenari i de la sala, per a qui ha viscut tot això, evoca gironins coneguts, amics i familiars i l'ambient amable d'una Girona que ha millorat enormement en tots els aspectes però no en la calor humana, aquella calor humana que feia caliu i il·luminava, només bufant un xic, la grisor de la ciutat i també la dels esperits.

